

استفتائات

نظر رهبر انقلاب درباره نحوه نیت برای روزه داری

پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری، پاسخ حضرت آیت ا... خامنه ای را به سوالی درباره نحوه نیت برای روزه داری منتشر کرد. به گزارش ایسنا، متن سوال مطرح شده و پاسخ حضرت آیت ا... خامنه ای به شرح زیر است:

سوال: در ماه رمضان باید برای هر روز نیت کرد یا این که یک نیت در اول ماه کافی است؟
جواب: اگر شب اول ماه رمضان نیت کند که یک ماه روزه بگیرد، کافی است؛ ولی بهتر (احتیاط مستحب) است در هر شب ماه رمضان، برای روزه فردای آن نیز، نیت کند.

یادداشت حقوقی

جواد نوائیان رودسری
info@khorasannews.com

جای خالی «اخلاق» در حل و فصل دعاوی خانوادگی

حقوق و اخلاق، دو مقوله به هم پیوسته اند. اخلاق، مجموعه قواعدی است که لازمه نیکو کاری و رسیدن به کمال محسوب می‌شود؛ معیاری است که با آن، خوب یا بد بودن یک کار را می‌توان دریافت. (کانتوریان، ص ۸۵)

حقوق نیز، مجموعه قواعد و مقرراتی است که نظم اجتماعی را تأمین می‌کند. (نوربها، ص ۲۳)
با وجود تفاوت مفهوم و در تعریف، از دیرباز رابطه‌ای ناگسستنی میان حقوق و اخلاق برقرار بوده‌است؛ به این ترتیب که هر قاعده حقوقی لزوماً باار اخلاقی نیز دارد. به دیگر سخن، می‌توان حقوق را زیرمجموعه‌ای از اخلاق دانست. در دور‌های ابتدایی شکل گرفتن تمدن‌های بشری، حقوق و اخلاق در ذهن انسان‌ها مفهومی واحدی داشتند.

ضمانت اجرای حقوق انسان‌ها در آن روزگار، چیزی غیر از ضمانت اجرای مفاهیم اخلاقی، یعنی وجدان آدمی، نبود. به مرور زمان، انسان‌ها دریافتند که برای برقراری نظم و پاسداری از حقوقشان، به ضمانت اجرای قوی‌تری نیاز دارند. به همین دلیل، قوانین و مقررات متنوعی از سوی حکومت‌ها وضع شد که ضمانت اجرای آن، مجازات‌های عینی و محرومیت از برخی حقوق فردی و اجتماعی بود.

به این ترتیب، مقوله حقوق، تعریفی جدا از مفهوم اخلاق پیدا کرد، اما، این امر به آن معنا نبوده و نیست که ارتباط میان اخلاقی و حقوق خاتمه یافته است و هیچ‌گونه وابستگی میان این دو مقوله وجود ندارد. باید به این نکته توجه داشت که همیشه، اعتبار قواعد و مقررات حقوقی، به اخلاقی بودن آنهاست.

این موضوع چنان اهمیت دارد که گاه تدوین کنندگان مقررات و قواعد حقوقی، برخی قواعد اخلاقی را عیناً امضا می‌کنند و آن را در متن قوانین می‌گنجانند. ماده ۱۰۳ قانون مدنی، یکی از این قواعد اخلاقی است که توسط قانون‌گذار مورد تأکید قرار گرفته و ضمانت اجرای آن، بهمان ضمانت اجرای قواعد اخلاقی است. در این‌ماده قانونی می‌خوانیم: «زن و شوهر مکلف به خُسن معاشرت با یکدیگرند.»

■ **وقتی اخلاق نادیده گرفته می‌شود**
با وجود این پیوستگی عمیق، میان حقوق و اخلاق، به نظر می‌رسد در روزگار ما، قواعد اخلاقی، از رفح نادیده گرفته می‌شود و توجه مردم بیشتر به سوی قواعد حقوقی است. این موضوع را، به‌ویژه در دعاوی خانوادگی بیشتر می‌توان مشاهده کرد.

در گذشته روابط میان همسران، بیشتر مبتنی بر قواعد اخلاقی بر خاسته از مبانی دینی بود. با وجود آن‌که بر اساس آموزه‌های شرع مقدس، زوجین دارای حقوق متقابلی بودند و قانوناً می‌توانستند از آنها بهره‌مند شوند و آنها را به‌طور کامل استیفاء کنند، اما اغلب تاوأم با محبت و مبتنی بر اخلاق و بر جرسته بودن مفهوم «گذشت» به، عنوان یک ارزش اخلاقی مهم و تأثیرگذار، باعث می‌شد کمترین و شوهری دچار اختلاف، به‌ویژه در عرصه مسائل مالی، شوند.

اعتبار بزرگترها و بهره‌گیری از جایگاه اجتماعی آنها، در برقراری صلح و سازش میان زوجین، زندگی‌های مشترک را پدیدارتر و بنیان خانواده‌ها را استوارتر می‌کرد. در واقع، تمسک به ارزش‌های اخلاقی، نخستین گام در مسیر حل اختلافات بود.

اما متأسفانه این روزها، شاهد عبور از تمسک به ارزش‌های اخلاقی و در مقابل، درآویختن به مقررات و قواعد خشک و بعضاً غیر قابل انعطاف حقوقی، برای رفع اختلافاتی هستیم که می‌شد آنها را با جاشنی گذشت و میانجیگری خیرخواهان، به سادگی فیصله داد و مانع از بالا رفتن سرسام‌آور آمار طلاق شد. شاید بتوان عبور از تمسک به ارزش‌های اخلاقی برای حل اختلافات را، یکی از مهمترین دلایل افزایش پرونده‌های قضایی، به‌ویژه در عرصه دعاوی خانوادگی دانست. معضلی که زنگ خطر را برای آینده خانواده‌های ایرانی به صدا درآورده است.

کاتوزیان، ناصر؛ اخلاق و حقوق؛ فصلنامه اخلاق در علوم و فنون؛ شماره ۲؛ و بهار و تابستان ۱۳۸۵؛ ص ۸۵

نوربها، رضا؛ زمینه حقوق جزای عمومی؛ چاپ سی و چهارم؛ گنج دانش؛ تهران

شرایط دریافت کمک هزینه از دواج تامین اجتماعی

قانون تأمین اجتماعی به‌ای حمایت بیشتر و بهتر از بیمه‌شدگان، کمک هزینه های نقدی مختلفی را در نظر گرفته است. این کمک هزینه‌ها با رعایت شرایط و مقررات خاص به تمامی بیمه‌شدگان مشمول، تعلق می‌گیرد. در ادامه، به تعدادی از این کمک هزینه‌ها اشاره می‌کنیم.

کمک هزینه از دواج: تمامی بیمه‌شدگان، اعم از زن و مرد، که برای نخستین بار از دواج می‌کنند، می‌توانند مبلغی معادل یک ماه متوسط حقوق و دستمزدشان را به عنوان کمک هزینه از دواج دریافت کنند. دریافت کمک هزینه از دواج توسط یکی از زوجین مانع از دریافت آن توسط دیگری، در صورتی که شرایط لازم را داشته باشد، نمی‌شود. شرط دریافت این کمک هزینه، بر اساس ماده ۸۵ قانون تأمین اجتماعی، این است که اولاد در تاریخ از دواج کارگر، رابطه کار او با کارفرما برقرار باشد نام او در لیست بیمه‌ماهانه کارفرما موجود باشد، ثانیاً، بیمه‌شده، طرف مدت پنج سال قبل از دواج دست کم حق بیمه ۷۲۰ روز کاری را به سازمان پرداخته باشد(۷۲۰ روز سابقه بیمه داشته باشد)، ثالثاً عقد ازدواج، دائم و در دفتر رسمی ازدواج ثبت شده باشد. برای دریافت این کمک هزینه، تمام بیمه‌شدگانی که شرایط قانونی را دارند، می‌توانند با در دست داشتن اصل و کپی سند ازدواج و شناسنامه زوجین به هر اداره دفتر بیمه(برای مشخص شدن شماره بیمه‌شده) به شعبه سازمان تأمین اجتماعی مربوطه مراجعه و این کمک هزینه را دریافت کنند.

کمک هزینه کفن و دفن: مطابق ماده ۸۴ قانون تأمین اجتماعی، «هر گاه بیمه‌شده ای فوت کند، هزینه کفن و دفن او از طرف سازمان پرداخت خواهد شد.» این کمک هزینه، مبلغ مقطوعی است که بابت کفن و دفن در گورستان عمومی شهر به بازماندگان متوفی پرداخت می‌شود. در صورت دفن متوفی در مکان‌های خاص، که قاعدتاً هزینه‌ای بالاتر از حد معمولی دارد، ماه به التفاوتی بر داخت نخواهد شد.

کمک هزینه زایمان و بارداری: معمولاً زمانی که سخن از کمک هزینه بارداری و زایمان به میان می‌آید، گمان بیشتر مردم آن است که این کمک هزینه تنها به بانوان شاغل تعلق می‌گیرد و سایر بانوان از دریافت آن محرومند. با وجود آن که قانون برای هر خصی ایام بارداری بانوان تسهیلات ویژه ای پیش بینی کرده است، اما بانوانی که طی یک سال پیش از زایمان تنها ۶۰ روز سابقه بیمه داشته باشند نیز می‌توانند از نوعی کمک هزینه زایمان استفاده کنند.

گستره نظارت بر اداره «اماکن عمومی»

در ماده ۲ آیین نامه اماکن عمومی، مصوب ۱۳۷۳/۳/۱۶ اصلاح شده در ۱۳۹۴/۱۱/۹، گروه از مکان‌ها و مؤسسات به عنوان «اماکن عمومی» معرفی شده‌اند که برخی از آن‌ها عبارتند از: هتل‌ها، مسافرخانه‌ها، رستوران‌ها، مراکز آموزشی، طبخی، قهوه‌خانه (...)، مهد کودک‌ها، قنادی‌ها، آرایشگاه‌ها، کاسی‌ها، سینماها، بنگاه‌های معاملات، آموزشگاه‌ها، مؤسسات توریستی، تاسیسی تفریحی و چای‌خانه‌ها.
مراجع صدور پروانه کسب برای اماکن یادشده در ماده ۲، موظفند پیش از صدور پروانه کسب برای واحدهای اماکن عمومی، نسبت به استعلام از نیروی انتظامی، برای صدور پروانه کسب، اقدام کنند. به استناد تبصره ماده ۲ آیین نامه «اماکن عمومی»، ضوابط مربوط به نحوه اداره این اماکن، توسط نیروی انتظامی تعیین می‌شود. طبق ماده ۲ آیین نامه یادشده، در صورتی که مدیران اماکن عمومی بخواهند اداره امور داخلی خود این اماکن را به فرد دیگری واگذار کنند، باید فرد مذکور را به نیروی انتظامی معرفی و نسبت به دریافت تأیید صلاحیت وی، مطابق مقررات اقدام کنند. این موضوع درباره برخی از اماکن عمومی، شامل هتل‌ها، رستوران‌ها، مهد کودک‌ها و قهوه‌خانه‌ها به شکل سخت گیرانه‌تری اعمال می‌شود. مطابق ماده ۸ آیین نامه «اماکن عمومی» و تبصره آن، مدیران اماکن یادشده موظفند نسبت به معرفی کارکنان خود، اعم از ایرانی و خارجی، به نیروی انتظامی اقدام کنند. نیروی انتظامی پس از بررسی صلاحیت این افراد، برای آن‌ها پروانه خدمتگزاری، با اعتبار یک ساله، صادر خواهد کرد. کلیه مستخدمین، کارکنان اماکن عمومی موضوع ماده ۸، باید دارای کارت بهداشتی از مراجع ذی صلاح و پروانه خدمتگزاری از نیروی انتظامی باشند. صاحبان اماکن عمومی موظفند اطلاعیه‌ها و آیین نامه‌های امنیتی نیروی انتظامی را که مرتبط با کار آنهاست، برای مشاهده عموم مراجعه کنندگان در مکان مناسبی نصب کنند. صاحبان اماکن عمومی مسافری، مانند هتل‌ها و مسافرخانه‌ها، موظفند در قبال اموالی که از طرف مسافران به آن‌ها سپرده می‌شود، به صاحب مال رسید کتبی بدهند (ماده ۱۰). مطابق ماده ۲ آیین نامه اماکن عمومی، به‌رگزارای هر نوع مجلس (عروسی، مهمانی و...)، با اجرای برنامه‌هایی در اماکن عمومی، نیازمند کسب اجازه از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. مسئولان اماکن عمومی باید حداقل ۴۸ ساعت قبل از برگزاری مراسم، ساعت، روز، نام فرد پیشنهادکننده برگزاری و موضوع کارت دعوت را برای اطلاع نیروی انتظامی در اختیار اداره مربوطه قرار دهند.

امور صنفی

رئیس پلیس آگاهی نیروی انتظامی اعلام کرد

تکمیل مستندات پرونده‌ها بر اساس قانون جدید آیین دادرسی کیفری

خشن و قاچاق کالا و ارز را سه اولویت این پلیس بر شمرده و گفت: وقوع این موارد احساس ناامنی را در کشور بالا می‌برد و باید در راستای با توجه به شرایط، این سه اولویت را به عنوان محور فعالیت‌ها در نظر گرفت.

توفیقات قرارگاه مبارزه با سرقت

مقیمی با اشاره به تشکیل قرارگاه مبارزه با سرقت در سال ۹۲، افزود: خوشبختانه با پیش بینی های انجام شده، موفق شدیم شیب تند رو به صعود سرقت را کنترل کنیم. وی اضافه کرد: باید برای سال ۹۵ و ۹۶ وقوع جرم را کاهش و در عین حال میزان کشفیات را افزایش دهیم. سر دار مقیمی افزود: یکی از راهکارهای کاهش جرم، افزایش کشفیات مهم است و روند یک کشف زمانی کامل می‌شود که همه‌شان را نیز دستگیر کنیم. رییس پلیس آگاهی ناجا با تأکید بر اینکه باید خود را نسبت به وظایف متعهد بدانیم، گفت: مبارزه با قاچاق کالا و ارز یکی از اولویت های پلیس آگاهی در سال جاری است.

تشکیل قرارگاه مبارزه با قاچاق کالا و ارز

وی با اشاره به تشکیل قرارگاه مبارزه با قاچاق کالا و ارز، بیان کرد: با راه اندازی این قرارگاه دستاوردهای خوبی حاصل شده و تشکیل پرونده های قاچاق کلان سازمان یافته با رشد همراه بوده است. مقیمی تأکید کرد: محور فعالیت پلیس آگاهی باید مقابله با قاچاق های کلان و

مزایای خاتمه قرار داد کار شامل چه مواردی می‌شود؟

طبق ماده ۲۱ قانون کار، قرارداد کار به شش روش خاتمه پیدا می‌کند:
فوت کارگر، «بازنشستگی کارگر»، «از کار افتادگی کارگر»، «انقضای مدت قرارداد های کار بامدت موقت و عدم تجدید صریح یا ضمنی آن»، «پایان کار در قرارداد هایی که مربوط به کار معین است» و «استعفا ی کارگر».
با توجه به رواج قرارداد های موقت در جامعه ما، شناخت کارگر و کارفرما از حقوق و تکالیف مربوط به خاتمه قرار داد های کار لازم ضروری است. به عنوان نمونه، بر اساس تبصره ماده ۲۱، کارگری که استعفا می‌دهد، باید این موضوع را کتبا به کارفرما اعلام کند و موظف است یک ماه به کار خود ادامه دهد. با این حال، اگر کارگر طی ۱۵ روز پس از ارائه درخواست استعفا، انصراف خود را کتبا به کارفرما اعلام کند، موضوع استعفا، منتفی تلقی می‌شود و تقاضای استعفا ی وی اثری نخواهد داشت. در شرایط خاتمه قرار داد کار ناشی از «فوت»، «بازنشستگی» یا «از کار افتادگی» کارگر، مطالبات وی تابع قوانین تأمین اجتماعی خواهد بود؛ اما در قرارداد های موقتی که به دلیل انقضای مدت قرار داد، خاتمه یافته اند، چنین نیست و تسویه حساب و پرداخت مطالبات این دسته از کارگران بر عهده کارفرماست. علاوه بر مطالبات ناشی از فعالیت کاری کارگر، اعم از دستمزد روزانه، حق اولاد، بُن کالاهای اساسی، کمک هزینه مسکن، عیدی (بر مبنای ماه های فعالیت و...)، بر اساس ماده ۲۴ قانون کار، کارفرما مکلف است به کارگری که مطابق قرارداد، یکسال یا بیشتر، به کار اشتغال داشته است، برای هر سال سابقه، اعم از متوالی یا متناوب، بر اساس آخرین حقوق، مبلغی معادل یک ماه حقوق به عنوان مزایای پایان کار به وی پرداخت نماید. «برخی از کارفرمایان در قرارداد های موقت، مزایای مربوط به این ماده قانونی را به صورت ماهانه، تحت عنوان «علی الحساب سنوات» منظور می‌کنند، اگرچه، ظاهر این عمل بی اشکال است، اما باید توجه داشت که مبنای محاسبه این مطالبه حقوقی، آخرین دستمزد دریافتی کارگراست و در صورتی که کارگر بیش از یک سال برای وی کار کرده باشد، در زمان خاتمه قرار داد، کارفرما باید «ماه التفاوت سنوات» سال های قبل را محاسبه و به کارگر پرداخت کند. طبق ماده ۳۱ قانون کار، «چنانچه خاتمه قرار داد کار به لحاظ از کار افتادگی، اما ایاد افتادگی کتبا یا بازنشستگی کارگر باشد، کارفرما باید بر اساس آخرین مزد کارگر به نسبت به هر سال سابقه خدمت، حقوقی به میزان ۳۰ روز مزده وی پرداخت نماید. این وجه علاوه بر مستمری از کار افتادگی یا بازنشستگی کارگراست که توسط سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.»

دانشنی های حقوقی

چه شرایطی برای زن مجوز طلاق قضایی است؟

یکی از مواقعی که زن می‌تواند تقاضای طلاق خود را به دادگاه خانواده ارائه کند، زمانی است که ادامه زندگی مشترک، موجب «عسر» و «حرج» زن شود. عسر و حرج عبارت است از هر شرایطی که شخص را به تنگنا و سختی بیندازد و تحمل آن برای وی سخت و دشوار باشد. تبصره ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی، مصادیق عسر و حرج را مشخص کرده است. بر اساس تعریف این ماده قانونی، «عسر و حرج موضوع این ماده عبارت است از به وجود آمدن وضعیتیه که ادامه زندگی را برای زوجه به مشقت همراه ساخته و تحمل آن مشکل باشد». به استناد تبصره ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی، «ترك زندگی خانوادگی توسط زوج حداقل به مدت شش ماه متوالی و یا نه ماه متناوب در مدت يك سال بدون عذر موجه»، «اعتبار زوج به یکی از انواع مواد مخدر و ابتلای وی به مشروبات الکلی که به اساس زندگی خانوادگی خلل وارد آورد و امتناع یا عدم امکان الزام وی به ترك آن در مدتی که به تشخیص پزشک برای ترك اعتیاد لازم بوده است»، «محکومیت قطعی زوج به حبس پنج سال یا بیشتر»، «ضرب و شتم یا هر گونه سوءاستفاده مستمر زوج که عرفاً با توجه به وضعیت زوجه قابل تحمل نباشد»، «ابتلای زوج به بیماری های صعب العلاج روانی یا ساری یا هر عارضه صعب العلاج دیگری که زندگی مشترک را مختل نماید» از مصادیق عسر و حرج برای زن محسوب می‌شوند. تعیین مصادیق عسر و حرج، موجب آن نمی‌شود که دادگاه مصادیق را منحصراً به این موارد بدارد. در صورتی که عسر و حرج زن برای دادگاه ثابت شود دلیل این عسر و حرج در مصادیق ارائه شده در قانون موجود نباشد، باز هم دادگاه می‌تواند با تقاضای طلاق زن موافقت کند. به اعتقاد برخی حقوقدانان، مانند زنده یاد دکتر ناصر کاظمی زبایان، امری که باعث عسر و حرج زن شده و زندگی را برای وی مشقت‌بار کرده است، باید هنگام طرح دعوا و صدور حکم موجود باشد. در حقیقت، طلاق آخرین راه برای رهایی زن از این وضعیت در آینده است نه چنان ضرر گذشته. بنابراین، در صورتی که مرد در گذشته با یکی از دلایل عنوان شده در قانون یا غیر آن، موجب عسر و حرج در زندگی زن شده باشد و پس از مدتی، آن را بر طرف کند، زن نمی‌تواند دلیل به استناد دلیل بر طرف شده، ادعای قرار گرفتن خود را در عسر و حرج مطرح و تقاضای طلاق کند. ارائه ادله اثبات عسر و حرج، برعهده زن است. با این حال نباید فراموش کرد که به استناد ماده ۲۶ قانون حمایت خانواده، در هر حالتی، برای انجام طلاق، دریافت گواهی عدم اقدام سارش الزامی است و ثبت طلاق در دفاتر رسمی، بدون آن امکان ندارد.

حقوق خانواده

تقویت و تجهیز رده‌های مبارزه با قاچاق

وی با اشاره به اولویت مأموریتی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در سال ۹۵، اضافه کرد: تقویت و تجهیز رده های مبارزه با قاچاق به منظور پیگیری و مقابله با قاچاق و همچنین آسیب شناسی پرونده های ملی و کلان نیز در دستور کار است. مقیمی با اشاره به مبارزه با سرقت و استرداد اموال بر بخشی منازل به شعب بانکی و تجاری مبدل شده و این امر احتیاج وقوع سرقت را افزایش می‌دهد. وی با اشاره به اولویت مأموریت مبارزه با سرقت، خاطر نشان کرد: با اقدامات صورت گرفته، در حوزه مبارزه با سرقت توفیقات خوبی حاصل شده است. این مقام عالی انتظامی، به‌تأمیل مراجع قضایی و با برگزاری نشست های تخصصی، مسامر و برنامه ریزی شده و همچنین کشف پیشدستانه را در روند کاهش سرقت موثر دانست. وی بر توجه به دستور العمل ها و طرح های صادر شده از ستاد ناجا و توجه مضاعف به دستور العمل قرار ارز، مجرمین سازمان یافته و تفکیکر و یکدر از کشف کالای های خرد به کشف محموله های کلان در جلوگیری از ورود کالای قاچاق به کشور موثر است.

دستاوردهای مطلوب تشدید مبارزه با قاچاق کالا و ارز

وی یادآور شد: تشدید مبارزه با قاچاق کالا و ارز دستاوردهای مطلوبی داشته است؛ در مأموریت های پلیس آگاهی، مقابله و کشف ملاک نیست، بلکه جلوگیری از ورود کالای قاچاق به کشور در رأس برنامه های این پلیس است. مقیمی تأکید کرد: تمرکز بر باندها، شبکه های کلان قاچاق کالا و ارز، مجرمین سازمان یافته و تفکیکر و یکدر از کشف کالای های خرد به کشف محموله های کلان در جلوگیری از ورود کالای قاچاق به کشور موثر است.

مبارزه‌رز
قبولی شما را در **امتحان ورودی نخبگان** تبریک می‌گوئیم.
بابائی – مامانی
۱۳۹۱-۱۳۹۰/۲

دوست و همکار ارجمند
جناب آقای دکتر میرضائی
ارتقاء شایسته جابجایی به مقام شایخ دانشگاه دانشگاه علوم پزشکی مشهد را به شما و خانواده محترم صمیمانه تبریک می‌گوئیم
دکتر علی تقی زاده- دکتر لیا پورعلی
۱۳۹۰-۱۳۸۹/۲

مبارسان روزنامه مسج ایران
پنجشنبه ۲۰ خرداد ماه ۱۳۹۵، ۳۰ رمضان ۱۴۳۷، شماره ۱۹۲۷

دکتر حسن روحانی، رئیس‌جمهور، قانون اصلاح ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت را برای اجرا به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ابلاغ کرد. به گزارش حوزه دولت خبرگزاری فارس به نقل از پایگاه اطلاع رسانی دولت، این قانون در جلسه علنی روز دوشنبه، مورخ ۲۰ اردیبهشت ماه تصویب شده به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

مشاوره حقوقی

خوانندگان محترم! در صفحه حقوقی روزنامه خراسان، پاسخگوی پرسش‌های حقوقی شما هستیم. شما می‌توانید پرسش‌های خود را در تمام زمینه های حقوقی، از طریق پیامک به شماره ۲۰۰۹۹۹۰۰ ارسال کنید. لطفاً در ابتدای متن پیامک حتماً کلمه «حقوقی» را قید فرمایید.

پرسش: ۸ میلیون تومان به‌فرد در باخواری بده‌کارم. او تاکنون در قبال این بدهی، ۱۷ میلیون تومان پول از من دریافت کرده است. حال، مرا تحت فشار قرار داده، تاصل پول را به‌وی بدهم. بدیخانه به‌وی بابت ۸ میلیون، در زمان قرض گرفتن، چک داده‌ام. آیا راهی برای خلاص شدن از شر باخوار وجود دارد؟ آیا برای وی مجازاتی در نظر گرفته می‌شود؟ چگونه باید موضوع را اثبات کنم؟
پاسخ: در صورت ارائه دلایل قانونی مبنی بر پرداخت مبلغ از شما در برابر پرداخت مبلغ چک و حتی بازآدان را در دادگاه ثابت کنید. در این صورت نه تنها مجبور به پرداخت دوباره مبلغ چک به‌را گیرنده نخواهید بود، بلکه به‌را گیرنده ملزم خواهید مبلغی را که بیش از اصل پول پرداخت شده، از شما دریافت کرده‌است به‌شمار بازگرداند. ماده ۵۹۵ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ بیان می‌کند: «هر نوع توافق بین دیوا چند نفر تحت هر قرار دادی از قبیل بیع، قرض، صلح و امثال آن جنسی را با شرط اضافه به همان جنس مکمل و مؤزوم معامله نماید و یا از اید بر مبلغ قراردادش، دریافت نماید را محسوب و جرم شناخته می‌شود. مرتکبین اعم از بدهنده، را به‌گیرنده و سواصله بین آن‌ها علاوه بر رد اضافه به صاحب مال به شش ماه تا سه سال حبس و ۷۴ ضربه شلاق و نیز معادل مال مورد دربار به عنوان جزای نقدی محکوم می‌گردند». و در تبصره ۲ اضافه می‌کند: «هر گاه ثابت شود در بدهنده در مقام پرداخت وجه یا مال اضافی مضطر بوده، از مجازات مذکور در این ماده معاف خواهد شد». از آنجا که مجازات را برای هر دو طرف معامله ربوی در نظر گرفته شده، قانونگذار تبصره دوم را برای معافیت را بدهنده ای که در شرایط اضطراب و ناچار بوده در نظر گرفته است. معافیت را بدهنده از مجازات نیازمند اثبات این موارد می‌باشد: اول آن که خطر شدیدی متوجه باشد، یعنی جان یا سلامتی را بدهنده یا یکی از افراد تحت تکلفش یا اموال و دارایی‌شان در معرض خطر و نابودی قرار گرفته باشد. دوم آن که را بدهنده عمداً مبادرت با ایجاد چنین وضعیتی نکرده باشد. سوم آن که توسل به با تها تراه اصل ممکن باشد. چهارم آن که را بدهنده به مقدار ضرورت اکتفا کند؛ یعنی به‌میزانی که بتواند از مهلکه و وضعیت غیر قابل تحمل نجات یابد.

پرسش: بنده ماه‌است که همسر مرا عقد کرده‌ام و الان که‌نه‌توجه‌شده‌است، من‌توجه‌شده‌ام که مشکل‌حونی‌حاد دار و ممکن‌است بنده هم مبتلا شوم. همسر من‌و خانواده‌اش زمان عقد این مسئله را به بنده نگفتند و مرا فریب دادند. حالا باید چه کنم؟

پاسخ: ماده ۱۱۲۲ قانون مدنی به‌طور مشخص از شش بیماری (۱- قرن، ۲- جذام، ۳- ص، ۴- افضاء، ۵- زمین‌گیری، ۶- نابینایی از هر دو چشم) نام برده است که اگر زن پیش از ازدواج به هر کدام از آن‌ها مبتلا باشد و مردی بدون آگاهی از این امر با وی ازدواج کند و بعد از عقد موضوع مطلع شود، برای مرد حق فسخ نکاح ایجاد می‌شود. برخی دادگاه‌ها با توجه به این ماده، ابتلای زن به سایر بیماری‌ها را هر چند خطرناک و مسری باشند، موجب حق فسخ برای مرد نمی‌دانند؛ اگرچه در این صورت نیز مرد می‌تواند با پرداخت حقوق مالی زن از جمله مهریه، وی را اطلاق دهد. از سوی دیگر، ماده ۱۱۲۸ قانون مدنی بیان می‌کند: «هر گاه در یکی از طرفین صفت خاصی شرط شده و بعد از عقد معلوم شود که طرف مذکور فاقدوصف مقصود بوده، اگر طرف مقابل حق فسخ خواهد بود، خواه وصف مذکور در عقد تصریح شده یا عقد متباین بر آن واقع شده باشد». یعنی حتی اگر آن صفت در عقدنامه یا جلسات پیش از عقد به صراحت ذکر نشده باشد اما هر دو طرف آن را در نظر داشته باشند، نبود آن صفت ممکن است موجب حق فسخ شود. به نظر می‌رسد سلامت همسر و حداقل مبتلانا بودن وی به بیماری‌های لاعلاج، صعب‌العلاج یا خطرناک و مسری، از صفاتی است که عقد از دواج عموماً بر مبنای آن انجام می‌شود. بنابراین وجود چنین بیماری‌ای به‌همسر قبل از ازدواج و مخفی کردن آن از شما می‌تواند موجب حق فسخ شود. در صورت فسخ نکاح از طرف مرد پیش از نزدیکی، مهریه‌ای به‌زن تعلق نمی‌گیرد دامپاس از نزدیکی زن مستحق کل مهر خواهد بود. اگر علت فسخ نکاح، قریب مرد از سوی زن باشد نیز زن مستحق مهریه نخواهد بود. در مورد اعمال حق فسخ باید فوراً تصمیم خود بر فسخ اعلام کرد، در غیر این صورت حق فسخ از بین می‌رود. به‌عنوان مثال اگر برای یکی از زوجین به دلایلی حق فسخ نکاح ایجاد شده اما به دلیل علاقه به ادامه زندگی مشترک، حق فسخ خود را اعمال نکرده، نمی‌تواند بعداً و پس از یک سال نظر خود را تغییر دهد و نکاح افسخ کند. به حکم ماده ۱۱۳۱ قانون مدنی، «خیار فسخ فوراً است و اگر طرفی که حق فسخ دارد، بعد از اطلاع به علت فسخ، نکاح افسخ نکند، خیار اواسط می‌شود؛ به شرط این که علم به حق فسخ و فوریت آن داشته باشد. تشخیص مدتی که برای امکان استفاده از خیار لازم بوده، به نظر عرف و عادت است». برای افسخ نکاح، نیاز به حکم دادگاه نیست. کسی که دارای حق فسخ است، باید اعمال حق فسخ خود را به گونه‌ای صریح و قابل اثبات اعلام کند. معمولاً این امر از طریق ارسال اظهارنامه انجام می‌شود. هر چند پس از فسخ برای ثبت انحلال نکاح در دفاتر رسمی و شناسنامه طرفین، لازم است به دادگاه مراجعه شود.

فرزند شایسته دیار سربداران
جناب آقای دکتر محمد رضا داورنی
مدیر موفق فدراسیون و ایبال
صعود غرور آفرین تیم ملی و ایبال به مسابقات المپیک ۲۰۱۶ ریو را به حضرت عالی و مربیان و بازیکنان و مردم شریف این تربیک عرض می‌نمایم.
نکاح در و شورای اسلامی شهر داورن
۱۳۹۰-۱۳۸۹/۲